

BEREGI ÚJSÁG

társadalmi, vármegyei és közgazdasági érdekű hetilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Beregszász, Árpád-utca 5. szám.

Felelős szerkesztő: **Dr. Bálint Jenő**
Szerkesztő: **Rácz Lajos**
Kiadja a szerkesztőség.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 kor. Községek részére 5 kor. Egyes szám ára 20 f.
Hirdetési díjak: megállapodás szerint.

Hirdetések felvétele ENGEL JENŐ könyvkereskedésében.

Hol a közérdek.

Beregszász város és vidéke szőlő és borteremő vidék. A szőlőművelés nálunk az utóbbi években óriási arányokat öltött. Beregszász vagyonsodásának a szőlő- és borértékesítés egyik főfaktorát képezi. Évenként körülbelül 2 millió koronára tehető azon összeg, ami Beregszász városába szőlő és bor ára fejében befolyik.

A szőlőművelés számos családnak egyedüli jövedelmét képezi. A szegényebb néposztályból százakra tehető azok száma, akik szőlőmunkával tengetik maguk és családjuk életét. Talán a szőlőmunka az egyedüli tényező, mely városunk szegényebb néposztályát a kivándorlástól visszatartja.

A „Beregmegyei Gazdasági Egyesület” ezen kézen fekvő igazságokat azonban nem látja.

Hogy a szőlőművelők érdekeit istápolni és elősegítenie kellene, arra saját iniciatívájából soha se gondolt.

E napokban egy gazdasági egyesületi tag a következő indítványt terjesztette az egyesület elé:

„Igyekeztek az egyesület a pótlásokra szükséges gyökeres szőlőveszszőket előállítani és a termelő tagoknak megfelelő árért rendelkezésére bocsátani.

A Gazdasági Egyesület választmánya erre a következő határozatot hozta:

„Amennyiben ezen fontos kérdésben az egyesület a szőlőveszszőszaporítás és oltványkészítés tekintetében megtette a kellő irtézkedéseket és a f. évben az oltványok szaporításához hozzá fogott, mivel a gyökeresítés keresztülvitele az egyesületnek nagy anyagi áldozatába kerülne, egyelőre a gyökeresítéssel a szőlőbirtokosoknak szolgálatára nem lehet.”

Szóval a Gazdasági Egyesület megtagadta a termelő kérését azon indokolással, hogy az nem jó üzlet, hogy az nem fizeti ki magát.

Hát mit gondol a Gazdasági Egyesület? Azt hiszi, hogy ő uzsorás, vagy pedig nyuzda, mint szövetkezet, hogy csak biztos és zsiros sefteket akar csinálni? Nem gondolja, hogy létezését és fenállását az állam és a társadalom támogatásának köszönheti, és nem gondolja, hogy ennek fejében egy kicsit altruistikus alapon kellene a dolgot felfogni?

Nem akarunk azzal foglalkozni, hogy a gyökeres szőlőveszsző termelés ilyen óriási szőlőtermelő vidéken, mint a mienk, okszerű alapon üzve, többet dolgozva és kevesebbet szónokolva, fel-

tétlenül kell, hogy az előállítási költséget kihozza. Ha rossz üzlet, hát legyen egyelőre rossz! A Gazdasági Egyesület egyelőre azonban azért született és azért él, hogy a termelők érdekeit szolgálja, nem pedig, hogy jó üzletet csináljon!

A kassai takarékpénztár szanalása.

Pénzügyi körök hetek óta nagy érdeklődéssel kísérik a csaknem tönk szélére jutott kassai takarékpénztár mentési actióját.

A bajok oka az volt, hogy 960 ezer korona alaptőke és 18 millió K künlevőség mellett a tartalékalap elenyészően csekély volt.

Mint értesülünk, a takarékpénztár ügye a f. hó 13-án megtartott közgyűlésen végleg rendezve lett s ez által egész Felső-Magyarország pénzügyi és gazdasági egyensúlya helyre lett állítva.

A közgyűlés elhatározta, hogy a 960.000 koronát tett ki alaptőkéket, mely 2400 drb 400 K névértékű részvényből állott, ezen részvények névértékének egyenként 40 K-ra való leszállítása által 96.000 koronára redukálja,

„BEREGI ÚJSÁG” TÁRCÁJA.

Strófák a hétről.

— Ujságíró levele barátjához, aki nem ujságíró. —

Két hete már, hogy az ebédnél
Ha feladják a pecsenyét:
Behintve borssal, paprikával
Uborkát tesznek elibéd.
S vándorlóját a földi térnek:
Téged nem bosszant eme tény,
Sőt még örülsz, hogy újból itt van
A hasznos kerti vetemény.

Nem okoz néked jötte gondot
Neked e dolog nem viszás,
Legfeljebb az, ha nem jól borsolt
Vagy nem eléggé paprikás . . .
De látod van ám itt e földön
Pár oly fajtájú szende lény,
Kiknek keservet, gondot és bűt
Koz e hasznos vetemény.

Például: ha az ebédemnél
— Lenne bár jó és fűszeres! —
A gazdasszony előre jelzi,
Hogy most meglepetést szerez
S uborkát hoz nagy diadallal:

— Arcán öröm derű szemén. —
Az étvágyam elrontja tüstént
E hasznos, kerti vetemény.

Mert nekem nem azt adja tudtul,
E zöld gyümölcs, ha már megért
Hogy van egy újabb mellékétel
Amely uralja most a tért.
Nekem egy évadot jelent ez,
Amelyben bizni nincs remény;
Az „uborkák szonját” jelzi
Nekem e hasznos vetemény.

S tudod mi az: — uborka évad,
Mely gonddal tölti el e főt?
Hasonlít befőttös üveghez
Amelyben sajna nincs befőtt!
Nincs benne semmi érdekesség
Szenzáció, szif vagy regény,
Azt mind magába szívja, huzza
E hasznos kerti vetemény.

Ilyenkor semmitem történik
Szintelen az est, a dél, a reggel
És ilykép persze imi sincs mit.
Szent Adolf rugta volna meg!
Ha tehát uborkát fogsz enni
Gondolj rá — erre kérlek én —
Hogy minden üres lappéldánynak
Oka e hasznos vetemény.

A nagyságos asszony meg én.

Én: Csókolom a kezét, nagyságos asszonyom Isteni egy est. Ma mesés hangulatom van.

Ó: Igazán? Nézze, nekem is. Ma olyan szép minden.

Én: Lássá, nagyságos asszonyom, hogy ezt a nagy harmóniát meg értsük, ami most körülölel bennünket, ahhoz az egyénnek külön érzékkel kell bírnia.

Ó: Külön érzékkel, ezt helyesen mondta.

Én: Azt hiszem, vannak emberek, akiknek van egy hatodik érzékük is. Ez sokkal finomabb, mint a többi öt. Ez hajszálvékony, finom hur a lélekben, amely megrezdül a legcsekélyebb benyomásra is. Aztán egyszer, ilyen csodaszép estén, mint a mai is, a végtelen nagy harmóniával utolsó, összecsendő hangot ad, aztán megpattan . . .

Ó: Különös.

Én: Azt hiszem én is. Lássá, nagyságos asszonyom, ma érdekes hangulatom van. Hajlandó vagyok elhinni még azt is, hogy az ember tényleg a teremtés koronája.

Ó: Máskor ezt nem hiszi?

Én: Hiszem, de nem a mai emberről. A mai ember nyomorult, szánalomraméltó. Megsiratnivalóan boldogtalan Van egy indián faj, amelyik megtépi ruháját és hamvazkodik,

s hogy az eként leszállított értékű 40 koronás részvények új 200 koronás részvényekre cseréltetnek fel olyképen, hogy 5 drb. ilyen régi részvényért egy drb új 200 koronás részvény fog adatni és hogy az ily módon leszállított alap-tőkéből fenmaradó 864.000 kor., ugy-szintén a tartalékalapból 250.281 kor., valamint az ingatlan értékcsökkenési tartalékalapból 105.000 K, az ujonnan alakítandó veszteségi tartalékalapba helyeztetik át. Ezen transactio által a régi részvényesek tulajdonképen nem vesz-tettek semmit, mert az ez idő szerint 40 kor értékű régi részvény belértéke az 500 koronát így is meghaladja.

Elhatározta a közgyűlés, hogy az alaptőkét 1.376.000 koronára emeli fel akként, hogy 6400 drb. egyenként 200 kor. névértékű részvényt bocsát ki. Az új részvények 300 koronáért adatnak el, miből részvényenként 100 K a tartalékalaphoz csatoltatik. A régi részvényeseknek 3 drb régi 400 kor. névértékű részvény után 7 drb új részvény elővételéhez van joguk.

A kibontakozást nagyban elősegi-tette az, hogy az állam 10 millió koronát ad a takarékpénztárnak 2%-ra kölcsön, mind addig míg az ujjáalakulás nehézségei elmúlnak. A szanálási actiát. Barta Ödön orsz. gyűl. képviselő vezette s a szerencsés megoldás, az ő pénzügyi genialitásának műve.

Az amerikai párbaj.

Olyan visszatetsző embertelenség-ért már rég nem áldoztak fel emberi életet, mint amilyenről mostanában az egész ország lapjai hasábokat irnak. Egy ember ezelőtt husz évvel elvesztett egy amerikai párbajt, s most agyon lötte magát. Ellenfele annak idején az ujjvilágba vándorolt s a legyőzött fél egyszerűen itt maradt. Évtizedeken keresztül mit sem hallottak egymásról a

felek s bizonyára már rég elfelejtették azt, amit fiatalos hevületükben meg-gondolatlanul tettek. S ime, a győzelmes fél hazakerül, találkozik véletlenül a vesztesel s fenyegetések közt köve-teli, hogy a halálos szerződést hajtsa végre — és a másik agyon lövi ma-gát. Pedig jól felhasználta az életet, küzdelmek árán vitte is valamire, fia-tal sem volt már s éppen azon volt, hogy családot alapítson. És mégis enge-dett a fenyegetésnek és agyonlőtte magát.

Amerika, amelynek nevét külön-ben a legpraktikusabb és humánusabb dolgokkal kapcsolatban szokták emle-getni. Amerika adta az emberiségnek a párviadalnak ezt a karikatúráját.

Az ugynevezett lovagi párviadal-ban két ember fegyverrel a kezében ront egymásra, küzd, harcol s emellett kölcsönösen meg van adva a lehető-ség a győzelemre. Igaz, hogy ez közép-korai, ostoba dolog, de legalább meg van a heorikus színezete s valóban ér-tékesnek látszik.

De az amerikai párbaj a párvia-dalból csunya hazard játékot csinál, amelynek okvetlenül emberi élet az ára. Az amerikai párbaj kivonszolja két embernek a harcát a vivási bátorság tiszteletreméltó birodalmából s két-ségbeesett szerencsejátékosok aljas és piszkos atmoszférájába viszi.

Talán vannak olyan összeütközé-sek, amelyek érthetővé teszik, hogy két ellentél azon a nézetten van, hogy valamelyik közülök felesleges a földön, s hogy egymás mellett semmi körülmények között sem élhetnek. A leg-utóbbi esetben azonban az az abszurdum, hogy az ellenfelek nagyon is jól megtalálták a maguk helyét a földön. Még pedig mind a kettő. Az egyik husz éven át Amerikában élt, a másik pedig Magyarországon. Egy fél világ vzlasztotta el őket egymástól. S amint

ujból találkoztak, a husz évi távollét-tel alkotott óriási távolság dacára is újból feléledt köztük a viszálykodás, s a kazakerült győztes még ekkor is azt követeli, hogy a másik haljon meg. S ennek a nagy távolságnak ellenére a legyőzött oly erősen lekötöttnek érzi magát ahoz az aljas szerződéshez, hogy megöli magát.

Szórtartás, álszemérem, vagy talán — félelem kergette a szerencsétlent a halálba? Talán ő volt husz év előtt a bűnös, a provokáló, a sértő (ami nem bizonyos, mert nem annak, aki bűnös, hanem akinek a hazard játékban na-gyobb szerencsétlensége van, annak kell öngyilkosnak lennie). S vajjon milyen lehet az az óriási sértés, amely husz év után is emberéletet kíván áldozatul? Hiszen közönséges, súlyos büntettek is elévülnek ennyi idő alatt. Hogy milyen lehetetlenség az amerikai párbaj, valószínűleg még soha sem tűnt fel ennyire, mint ez alkalommal. A közönséges párbaj az okos előtt olybá tűnik fel, mint valami nemes örökség. Amerika ezt az örökséget még a maga nemességétől is megfosztotta.

Amerikai párbajoknál a másikat tuléző győztest ritkán sikerül megcsipni. Itt azonban úgy látszik, sikerülni fog. És ez esetben úgy kell vele bánni, mint egy gyilkossal, s olyan büntetést mérni rá, mintha ő gyilkolta volna meg az áldozatot. Mert amit tett, az nem más, mint közönséges gyilkosság, haszontalan, szándékos hepciáskodó cse-lekmény, amely meglep hideg borzal-masságával, s amelyet a bántó elve-temültség jellemez. A törvény az ame-rikai párbajt vivókat legfeljebb tíz évi börtönnel bünteti. Egy halálos ítélet ebben a mániában, bár aligha egyezne meg a törvény szellemével, az általá-nos emberi igazságérzetnek minden-esetre megfelelne.

mikor ember születik. Ennek az indián faj-nak igaza van.

Ó: Tényleg ma furcsákat beszél maga. Ószintén szólva, nem értem.

En: Nem ért? Nézzon csak maga körül, asszonyom. Lásza előttünk a fakadó, rügyező természet. Szálldos körülöttünk az ibolya és jácint illat. Ott pompáznak a pazar szép primulák. Nem érzi ön a levegőben a főséges párzást felénk lengeni. Nem hallja a megelégedettség különös, csak sejtethető sóháját suttogni? En hallom. Határozottan hallom. Letör a természet nagy szépsége, összhangja, őszintesége, ahogy csodanyíltsággal szeret, csirázik, hajt itt körülöttünk. És érzem, hogy nagyon is szánalomraméltóak vagyunk mi, asszonyom.

Ó: Kérem, csak egyes számban beszéljen és kissé válogassa meg kifejezéseit.

En: Lásza, lásza. Hát nem mondtam, hogy az ember nyomoruságos. Ön, asszonyom, nem meri meghallani az igazságot Hazugság, hazugság minden. Sirni volna kedvem.

Ó: Ugyan, ne érzékenykedjék és ne szavaljon.

En: Ugy-e nem hiszi, hogy én most ószinte vagyok? Hja önnek nincs meg a hatodik érzéke, asszonyom.

Ó: De kérem . . .

En: Hát megvan? Akkor mért tiltako-

zott az imént, mikor ezt a szót: párzás, ki-mondtam.

Ó: Hagyjuk ezt. Hagyjuk. Hiába vitat-nók, e kérdésben úgy sem leszünk soha egy véleményen.

En: Honnan tudja? Ön elfogja ismerni az igazságot. Eljön a nap, amikor önök mind elismerik az igazságot. Belátják majd, hogy a hazugságon fölépített Babel annyira inog fejük fölött, hogy, lehetetlenség továbbra is falai közt maradniok. És önök menekülni fognak, mieőtt a römök maguk alá temetnék. Futni fognak, pörén, selyemrongyok, csipke nélkül. Csak a hust és vért fogják elhozhatni. Meztelen énjüket. És az igazság emberei tárt karokkal várják a megtérteket. És látni fog-ják, hogy nem a selyem, nem a csipke, nem a külsőség, hanem az ember az, akit egy-másban becsülnünk és szeretnünk kell.

Ó: Szeretni, szeretni. Mindig csak ezt hallom magától. Hát nem szeretem én a hozzám tartozókat. Remélem, nem kívánja tőlem, hogy szeressem a mosónémet, a sza-kácsnémet és a mindenest. Vagy az utcán boruljak a nyakába minden járó-kelőnek és zokogva szónokoljam nekik: ah mennyire szeretlek titeket.

En: Képzem, hogy mennyire dul most önben az önérzet. Gondolja magában: no, ennek is megmondtam. Pedig téved. Nem úgy kell a szeretetet érteni. Valahogy máskép. A szeretet, az emberszeretet nem a csókokban

és ölelésekben, nem az alamiznaosztásban, nem a jótékony táncmulatságokban nyilvánul. Hanem abban, hogy ne adjunk alamizsnát és ne pezsgőzzünk a jótékonyág nevében.

Ó: És mi lesz az éhezőkkel!

En: Hol van megírva, hogy éhezőknek is kell lenniök? Milyen jogcímen éheznek az egyik ember, míg a másik szaloncukorra és dobostortára tíz koronákat költ? Mért éhez-zék Dudás Jánosné, mért nem ön vagy én?

Ó: Hisz maga egy veszedelmes szoci-álista, anarkista.

En: No tessék . . . Mondja, kérem, csak anarkista ismerheti el azt, hogy minden embernek egyforma joga van az élet szépsé-géhez, a boldogsághoz — vagy hogy az ön nyelvén szóljak — a nászutazáshoz. A mosó-nőnek, a szakácsnőnek, de még a boldogtalan perditának is épp oly joga van a selyemgarni-turás szalonhoz, mint önnek.

Ó: Hagyja, hagyja. Ez nagyon is ma-gas nekem.

En: Fájdalom, igaza van.

Ó: Goromba.

En: Tudom, hogy nem ezt a választ várta. De mért nem akarja az igazságot meg-hallani. Eh, vége a hangulatomnak. Nem szép már semmi és a hatodik érzék megint vihar-zik. Jó estét, nagyságos asszony. Belátom, hogy a mosónő csakugyan nem való az ön szalonjába. Elvégre az keservesen dolgozik a maga penészes odváért . . .

VEGYES HIREK.

Felhívás előfizetésre! Felkérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése a hó végéig lejárt, hogy az előfizetési díjakat a lap akadálytalan szétküldése érdekében beküldeni szíveskedjenek.

— **Kinevezések.** A király Kabáczy Szilárd beregszászi kir. törvényszéki jegyzőt a mezőkasszonyi kir. járásbíróhoz albiróvá nevezte ki. — A m. kir. igazságügyminiszter Ottmayer Ferenc és Mihalics Miklós helybeli kir. törvényszéki aljegyzőket törvényszéki jegyzőkké nevezte ki.

— **Felmentés.** Dr. Esze Ferenc közgazgatási gyakornok állásáról lemondott, minek folytán vármegyénk főispánja felmentette.

— **Gyermekmajális.** Junius 9-éről a rossz időjárás miatt elmaradt majálist a hó 16-án tartották meg a helybeli állami elemi iskolák. Gyönyörű idő kedvezett a mulatságnak, melyen a növendékeken kívül a tanítók, szülők és az érdeklődők tömege vett részt. A különféle játékokon kitűnően mulattak a kedélyes délutánt töltötték el az ottlévők. A majális fényesen sikerült s szép bevételt is eredményezett.

— **Fillérbankból részvénytársaság.**

Az ungvári fillérbank mint szövetkezet folyó hó 9-én tartott közgyűlésén elhatározta, hogy felszámol és részvénytársasággá alakul át.

— **Kettős esküvő.** F. hó 16-án ilyen kettős esküvő élénkítette városunkat. A Hungária szálloda udvarán és termeiben folyt le a kettős lakodalom. Két völégény, két menyasszony házassági ünnepélye volt ez. Engel Soma vári tekintélyes polgárnak leányát Bettikét, Vári Sándor a Beregvármegyei Gazdasági bank rt. főkönyvelője, Engel Mór szintén vári tekintélyes polgárnak leányát Katókat, Saphir Lajos munkácsi gazdag kereskedő vezette oltárhoz. A menyegző óriási fénytel ment végbe s részt vett azon, ugy Munkács mint Beregszász meghívott intelligens közönségének nagy része s ugy a közel mint a távol vidék is. A lakodalom vallásos ceremóniáit Schreiber Salamon beregszászi zsidó pap végezte. Este kétszáz terítékű vacsora volt amit reggelig tartó mulatozás és tánc követett. A zenét a beregszászi és munkácsi első bandák szolgáltatták.

— **A beregszász—nagygyűllős**—beregkövesd—dolhai gazdasági h. é. vasut építését a Magyar Helyiérdekű Vasutak Réészvénytársaság budapesti cég már legközelebb megkezdi. A szoban forgó 103 km. hosszú vasut építési és berendezési tőkéje 3.174.000 koronában van megállapítva. A vonal két részből áll, még pedig a m. á. v. Beregszász állomásból kiágazó és Nagyberg, Kövesd és Bilken át Dolháig vezető 67 km. hosszú, továbbá a Nagygyűllöstől Feketepatakon át Kövesdig vezető 20 km. hosszú szakaszokból. Tervben van továbbá Ilosvától Szajkófalváig 8 km. hosszú és Dolhától Kovácsrétiig egy 9 km. hosszú szárnyvonal. A fővonal a Beregszász állomás közelében tervezett átrakódó állomásból kiindulva, északkeleti irányban Borzsa folyó völgyében halad, érinti Kigyós, Nagyberg, Remete, Komlós, Kövesd, Kisfalud, Ilosva, Bilke, Zárnya és Dolha községeket. Komlós állomásból ágazik el a Nagygyűllős felé haladó vonal, mely déli irányban Salánk, Feketepatak, Egres községeket érinti és a m. á. v. Nagygyűllős állomása előtt tervezett átrakódó állomásban ér véget. Az Ilosva állomásból elágazó és Szajkófalváig vezető szárnyvonal érinti Szinyaka és Ilonca, a dolha—kovácsréti szárnyvonal pedig Suchabranka községeket. A vasut részben dombos, részben sík vidéken halad.

— **Bankmegnyitás.** Folyó hó 1-én nyílt meg a Beregsárréti bank r. t. A felügyelő-bizottság elnöke Somos Jenő, a Kereskedelmi bank főkönyvelője lett.

— **Tízéves találkozó.** A munkácsi áll. főgimnáziumban az 1897-ik évben érettségét tett tanulótlársak f. hó 29-én d. e. tartják tízéves találkozójukat, melyet déli 12 órakor a Csillag szálló emeleti kistermében rendezendő társas ebéd követ. A meghívókat dr. Barta Ernő és dr. Denenfeld József küldötték szét.

— **Évzáró vizsgák.** A helybeli állami polgári iskolában a vizsgák a következő napokon tartattak illetve tartatnak meg: Junius hó 18-án d. e. 9 órakor hittanvizsga, d. u. 4 órakor I. II. III. csoport francia nyelvvizsga, 19-én d. e. 9 órakor az összes oszt. énekvizsgálata; d. u. 3 órakor I—III. o. torna vizsgája; 20-án és 21-én d. e. 8—12-ig írásbeli magánvizsga, 20. és 21-én d. u. 2 órakor szóbeli magánvizsga; 24-én d. e. 8—12-ig I. o., d. u. 3—6-ig a II. o., 25-én d. e. 8—12-ig a III. o., d. u. 3—6-ig a IV. oszt. vizsgája az összes tantárgyakból; 26-án d. e. 8 órakor hálaadó istentisztelet; d. e. 9 órakor záróvizsga; 30-án d. e. 9 órakor értesítők kiosztása. Az osztályvizsgák előtt női kézimunkákból, rajzokból kiállítás. A beregszászi áll. főgimnáziumban: Junius 14-én 2 órakor vallásstan, junius 17-én d. u. 2 órakor I. II. II. a. II. b. oszt. magyar-latin, III. oszt. számtan, mértan, V. o. magyar történelem, görög- és pótlóvizsga. Junius 18-án d. e. 8 órakor IV. o. magyar-latin, VI. o. magyar történelem, latin, VII. o. számtan, fizikavizsga Junius 19-én d. e. 8 órakor I. o. számtan-mértan, II. a. II. b. o. természetrajz, földrajz, V. o. latin német vizsga, junius 20-án d. e. 8 órakor III. o. latin-német, IV. o. számtan, természetrajz, mértan, VI. o. német, görög és pótló, VII. o. történelem, német, magyar vizsga, junius 21-én d. e. 8 órakor I. o. természetrajz, földrajz, II. oszt. számtan-mértan, V. o. számtan, természetrajz. Junius 22-én d. e. 8 órakor II. b. számtan-mértan, III. o. magyar történelem, földrajz, VII. o. latin, görög és pótló, d. u. 2 órakor IV. o. történelem, német, VI. o. számtan, természetrajzi vizsga.

— **Új ipari szövetkezetek.** A hegyvidéken újabban a kirendeltség az országos központi hitelszövetkezet ipari szakosztályai főnökének közbejöttével Hatmegén, Tökésfalun. Bilken és Iloncán, összesen 194 taggal és 263 drb., egyenkint 25 K-ás üzletrésszel 4 kosárfonó szövetkezetet alakított. Ezen szövetkezetek mindenikét a földmivéltügyi miniszter egyszer s mindenkorra 3—3 ezer korona államsegélyben részesítette.

— **Egyfolytában való tanítás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a napokban azt a rendelkezést intézte a munkácsi főgimn. igazgatóságához, hogy a tanítás a jövő tanévtől kezdve egy folytában, vagyis reggel 8-tól déli 1 óráig tartandó, a mi a nyári hónapokban akként módosulhat, hogy az órák 7-től 1-ig tartatnak meg.

— **Csicseri Orosz Ferenc** a beregszászi kir. törvényszék, mint esküdtbíróóság szándékos emberölés kísérlete miatt emelt vád és következményei alól felmentetett. A kir. ügyészség ezen felmentő ítélet ellen semmisségi panaszt adott be. A kir. Curia e napokban tárgyalta ezt a szenziós ügyet s dr. Baumgarten koronabíró és dr. Löw Lóránt ügyvéd (Barta Ödön irodavezetője) meghallgatása után a beregszászi kir. törvényszék ítéletét helybenhagyván a semmisségi panaszokat elutasította. Csicseri Orosz Ferenc tehát jogrösen fel van mentve.

— **Hirdetmény.** Beregszász város tanácsa mint I. fokú iparhatóság megbízásából közhírré teszem, hogy a Mór Jakabné Winkler Záli kéziralog kölcsön üzletében a lejárt és meg nem hosszabbított zálog tárgyak árverése jelenlétemben a folyó évi junius 24. és esetleg a következő napokon is fog megtartani. Beregszász, 1907. évi junius hó 17. Hunyady Gyula, városi főjegyző.

— **1500 iparos inast keresnek.** A budapesti ipari és kereskedelmi munkás közvetítő intézetnél, melynek feladata a munkakeresletet és kínálatot minden díj nélkül kiegyenlíteni, ez idő szrint részint fővárosi, részint vidéki kisiparosok körülbelül 1500 inast keresnek majd minden kézműiparra és négy évi tanonc szerződés mellett nemcsak lakást és ételmezést, de ruházatot is adnak

az inasnak, azonkívül vi elik az odautazási, szerződöttetési, tanonciskolázatási betegsegélyezési és felszabadítási kötelesegeket is. Ezeknél tehát bármely fiu. a ki ép és egészséges és az életének 12-ik évét már betöltötte. minden költség nélkül tanulhatja meg a mesterséget és így alkalmat nyerne még a legszegényebb napszámos és földmives szülő is, hogy iparossá képezhesse ki az arra alkalmas őu gyermekeit. Felvételre jelentkezni lehet a hegyvidéki min. kirendeltségnél.

— **Kosárkötő tanfolyam tanítók részére.** A kosárkötő háziipar terjesztése érdekében a földmivéltügyi miniszter az ugoicsai Veresmarton és a máramarosi Kőkényesen 20—20 tanító részére kosárkötő tanfolyamot szervez. A résztvevők teljes ellátáson, utkiöltés megtérítésén kívül személyenkint 100 korona jutalomban is részesülnek. Jelentkezni lehet Máramarosszigeten és Nagyszőlősen az iparfejlesztő bizottságoknál.

— **Pályázat.** Posta-, távirdaségdtisztekké való kiképzés céljából a m. kir. postatáv. és távbeszélő hivatalokhoz, növendékek vétetnek föl. Növendékek fölvételéért azok a magyar nyelvet szóban és írásban ismerő magyar honos ifjak pályázhatnak, kik a középiskola IV. vagy ezzel egyenrangú más iskola megfelelő osztályát hazai tanintézetben sikerrel végezték 14 évesnél nem fiatalabbak és 16 évesnél nem idősebbek. Az iskola bevégezése és növendéke fölvétel között azonban legfeljebb egy évi megszakítás lehet, mely esetben hitelesen igazolni kell, hogy ezalatt az egy év alatt az illető hol tartózkodott és mivel foglalkozott. Ezekben a feltételeken kívül a pályázók községi, erkölcsi bizonyítvánnyal fedhetetlen magaviseletüket, közhatalosi orvosi bizonyítvánnyal pedig ép és egészséges, a posta, távirda és távbeszélő szolgálatra testileg alkalmas voltukat is igazolni tartoznak. A fölvételét sajátkezűleg irt ivenkint egy koronás pénzügyi bélyeggel el látott és a fent elősorolt feltételeket igazoló okmányokkal felszerelt kérvénnyel 1907. évi július hó 31-ig lehet folyamodni. A kérvény a kassai m. kir. posta és távirda igazgatóságához címezve annál a posta távirda hivatalnál nyújtandó be, hová folyamodó növendékké fölvételét óhajtja. A folyamodványokra a szülőkn k, illetve árvaúknál a gyámoknak beleegyező nyilatkozata is reávezetendő. A fölvett növendékek kötelesek a szolgálatot az értesítés kézhez vétele után legkésőbb október hó 1-én megkezdeni. A növendékek 18 éves életkoruk betöltéséig gyakorlati kiképzés alatt állanak, E kiképzés első felévében semmiféle javadalmazásban nem részesülnek, az első és második felében azonban kincstári posta távirdahivataloknál havi 15 kor., a második évben havi 30 kor., a harmadik évben havi 40 kor. és a negyedik évben havi 50 kor. napidíjjalálányt kapnak. A növendékek 18 éves életkoruk betöltése után vizsgára bocsájtatnak s a vizsga sikeres letétele után mint segédtisztjelöltek, posta távirda segédtisztekké kineveztetésükig részint kincstári posta, távirdahivataloknál napidíjas minőségben, részint nem kincstári posta-, távirdahivataloknál nyernek alkalmazást. Érdeklődőknek részletesebb felvilágosítással szívesen szolgál: Hodobay Emil postatáv. felügyelő, hivatal vezető.

— **Színházi jogunk.** Vajmi kevesen tudják, hogy a színház egy külön állam az államban, saját kormányzattal polgári és büntető törvényekkel Menyire téved tehát az aki a színészi életet csakis a rivalda — és soffita világításban látja maga előtt és a fényes jelmezekről valóságos gyöngyéletre következtet. Pedig nem úgy van. A színésznépnek meg az igazgatónak a rendelkezések egész serege követi lépten-nyomon minden tény kedését. Az országos színészegyesület igazgató tanácsa kezeiben összpontosul az ellenőrzés s innen veszik a rendelkezéseket. Csak az e havi rendes tanácsülésből is a következő rendeletek bocsáttak ki: A már kibocsátott körlevél rendelkezéséhez hiven az igazgatók felhivatnak a rendes könyvezetés azonnali beállására, annyival inkább, mert ezt a belügy miniszterium rendelte el s a tanács erről meggyőződést is fog szerezni és akik annak eleget nem tesznek, azok subvenciói a színészi felügyelővel egyértelműleg teendő felterjesztésre be fognak szüntetni és azontul még egyéb büntetést is

vonnak magukra. Akik a gagit 12 hónapra vonakodnak beosztani és nem fizetnek minden hónapban, azok nemcsak szubvenciót nem kapnak, de fel is fognak terjesztetni a belügyi kormányhoz koncessziók bevonása iránti javaslattal; a tanács e határozatához a színészi felügyelő is hozzájárult s maga is szorgalmazni fogja az illetők engedélyének bevonását; ha pedig a társulati tagok nem engednek a beosztást, azok a legszigorubb fegyelmi büntetést vonják magukra. Elnökség figyelmébe a bíróság tagjait, hogy súlyos esetekben bírói tisztüket szigorubbban, a színházi törvények betartásával gyakorolják.

— **Francia nyelvi vizsga.** E hó 19-én tartotta meg Marie Sonise Gorell francia nyelvtanáró szép számu közönség előtt tanulóival francia nyelvből a vizsgát. Az a fényes eredmény, melyet a néhány hónap alatt elért, fényes bizonyítékai annak az erős akarata és ambíciójának, egyéniségének kedvességével párosul, de főképen annak a szeretetnek, melylyel növendékei elhalmazták. A francia nyelv egyike a legszebb nyelveknek s egyébként elég könnyű is, de nem annyira könnyű, hogy fiatal gyermekek 10—14 éves leányok annyit elsajátíthassanak, mint amennyit a vizsgálat eredménye felmutatott. És hogy ez megis így történt. Önagsága gyakorlati tudásának és a tanulókkal való bármilyen tudásának válik dicséretére. Ugy ök, mint ismerősei és barátai csak az elragadtatás hangján nyilatkoznak Marie Louise Gorell szeretetreméltóságáról és kedvességéről, aki a legműveltebb nyelv ismeretébe vezette be tanulóit. Hogy pedig szerencsénk lehetett önagságát városunkban megismerhetni, eklátás tanúsága Dercsényi Julia áll. polg. leányiskolai igazgatónő széleskörű pedagógiai ismeretnek.

— **Magánlakások,** iskolák, hivatalok s üzletekben nélkülözhetlen az „Erdolit“ portmentesítő olaj, mely vízzel 5-szörösen hígítható; a szobák padlózataira fülkenve, fertőtlenítőleg hat, mikrobákat öl s megakadályozza a szoba gombák keletkezését. Kapható: Fodor Albert- fűszer és csemege üzletében Beregszász (Vasuti szálloda szomszédságában.)

— **A tanítók fizetésének kiegészítése.** A tanítói fizetés kiegészítése, valamint a korpótlék címén esedékes államsegélyeknek most július elsején fizetendő részleteiről már nem kell a nyugtákat kiállítani, mivel a tanítói fizetésrendezés folytán újabb rendelkezések fognak hozni. Itt említhetjük meg, hogy az állami és nem állami tanítók fizetésére, valamint jogviszonyainak rendezésére vonatkozó törvények már el vannak látva szentesítéssel és a kir. tanfelügyelő már megkapta a törvény életbeléptetésére vonatkozó terjedelmes rendeletet. Egyik első teendője lesz a tanfelügyelőnek az összes államköltséges tanítók megkeresése, ami nem csekély feladat lesz.

— **Európa, mint adósságcsonáló.** Európa a megtestesülése a tékozló „öregnek“. Mentől jobban múlik feje fölött az idő, annál eszeveszettebb mértékben nőnek az adósságai 1850-ben még „csak“ 46 milliárd frankot tettek ki egyes államaink adósságai együttvéve. Ez magában is elég tisztességes kis adósság lehetett, ha évenként csak kamatai is 1764 milliót tettek ki. 25 év alatt, 1875-ig, még 25 milliárd adósságot csinált, mintha csak évről-évre szerzett volna gondjai közé egy-egy újabb milliárdocskát. Ekkor már csekély 3 milliárdot fizetett el kamatban. 1905-re már szinte megdupláztta ezt a summát. Nem kevesebb, mint 143 milliárdra szaporította fel adósságait, km. 6 milliárd kor. kamatot fizetvén ki évenként. Mikor törleszti ezt az iszonyú adósságot? Szegény európai népek!

— **Néptanítóink figyelmébe!** A Magyar Országos Tűzoltószövetség a f. évi aug. 1-től 19-éig terjedő idő alatt Budapesten országos tűzoltó szaktanfolyamot rendez, melyre a főlvételnél a községek által kiküldendő népiskolai tanítók előnyben részesülnek. A jelentkezés a Magyar Országos Tűzoltószövetség elnökéhez (Budapest VII. Rákóczi-ut 38.) ez évi július hó 10-éig intézendő. A tanfolyamon 18—42 éves egyének vehetnek részt. A jelentkező

partozik az öt kiküldő hatóság által kiállított s kiküldését igazoló bizonyítványát bemutatni. Tan- vagy beírásdíjat senki sem fizet. 40 hallgató ingyenes elszállásolásban részesül, ha ehhez való igényét július hó 10-ig az elnökségnél bejelenteni. Az Országos Tűzoltószövetség a kötelékébe tartozó tűzoltótüzetek tagjai részére öt, egyenként 100 koronás ösztöndíjat tűzött ki. Tanítói oklevéllel bíró, katonaviselt tanítók itt is előnyben részesülnek. Az ez iránti bélyegmentes kérvények az illetékes tűzoltó parancsnokság útján az elnökséghez szintén július hó 10-ig nyújtandók be. A tanfolyam hallgatói a lakóhelyükhöz legközelebb eső vasuti állomásról Budapestre és vissza a II. osztályon III. osztályu és a III-ik osztályon féláru vasuti jeggyel utazhatnak. A jelentkezés alkalmával a kiinduló állomást az elnökségnél be kell jelenteni. A tűzoltó tanfolyamot néptanítóink érdeklődésébe a legmellegebben ajánljuk.

** **Igen elegáns** és célszerű bőrárak: női és férfi erszények, pénz, cigaretté és szivartárcák kaphatók Gottesmann Miksa divatáru üzletében a piactéren, a Vasuti szálloda mellett.

— **Mi a házasság?** Az orvos véleménye szerint: Váltóház, mely forró hévvel kezdődik és fagyosságra változik. A vegyész véleménye szerint: Egyszerű rokonság. A jogász véleménye szerint: Egyszerű szerződés. A kereskedő véleménye szerint: Rizikóra csinált üzlet, mely be is válhatik és csődöt is mondhat. Az író véleménye szerint: Regény mely néha több kiadást is megér. Az énekes véleménye szerint: Duett, amelyben legalább az egyik fél hamisan énekel. A színigazgató véleménye szerint: Bérlet, valamelyik fél hűtlensége esetén pedig, felbontott bérlet. A színész véleménye szerint: Tragikomédia, amelyet a közönség mindig megtapsol. A muzsikusz véleménye szerint: Hangverseny, amelyben részt vesz egy banda rossz gyerek, de amelyen elhagyta Szent Dávid, a szomszédok pedig verik hozzá a dobát. A katona véleménye szerint: Hadjárat, amelyben hol a hét, hol a harmincéves háború változik.

Se fáradság, se kiadás

nincs kimélve a Scott-féle Emulsió előállításához szükséges nyers anyagok vásárlásánál, csak azért, hogy valóban a legelső és legjobb minőségű csukamájolaj, valamint alfoszorsavas méz és nátron biztosított részükre. Ezen kizárólag elsőosztályu anyagok műszaki gyakoroltságot és szinte kiméletlen tisztaságot magában foglaló sajátos Scott-féle eljárás által dolgoztatnak fel és a készítmény nemcsak jó ízű és feltétlenül könnyen emészthető, hanem rendkívül hatásos és sokkal hatásosabb, mint a közönséges csukamájolaj. A gyöngesség összes eseteiben, legyen az akár testi, akár betegség következménye, akár felnőt betegről, akár gyermekről van szó, a Scott-féle Emulsió mindenestre felülmulthatatlan erősítő szer.

A Scott-féle Emulsió valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász“ védjegy.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f.

Kapható minden gyógyszerárban.

— **Buknak az ügyvédi vizsgán.** A régi törvény szerint, amint ismeretes, csak kétszer lehetett ügyvédi vizsgára menni s ha a jelölt másodszor is megbukott, ügyvédi oklevélre nem tehetett többé szert. Epen azért csak elvéve történt, hogy a jelöltet második alkalommal is elbuktatták. Száz közül legfeljebb két-három ilyen eset fordult elő. Ugy látszik azonban, hogy a jó vőben másképpen lesz. Az új vizsgarend mely szerint akárhányszor neki lehet menni a vizsgának most június 1-én lépett életbe és máris mutatkozik a hatása. 25 jelölt közül, akik a budapesti ügyvédvizsgáló-bizottság előtt a héten jelent-

keztek, 12 megbukott s így percenteken kifejezve: majdnem ötven százalék. A különbség a régi és új rend között ugyancsak szembeötlő.

— Statisztika az asszonyokról. —

A nőemancipáció Amerikában már túl van az akadémikus fejtegetésen. Ott napról-napra mindentéle hivatásban több tért hódítanak meg maguknak az asszonyok s hatalmas versenytársaik lettek a férfiaknak. Ime a következő statisztika megmutatja az asszonyok munkáját. Amerikában 1870-ben mindössze egy mérnök nő volt, ma már 53 van; festőnő abban az időben 412 volt, ma nem kevesebb a számuk, mint 16000; írónő 156 volt, ma már 471-re emelkedett; orvosnő volt 517, ma 6882 a számuk; a papnők száma 67-ről 1522-re, a fogorvosnők száma 24-ről 417-re emelkedett.

** **Gottesmann Miksa** férfi és női divatáru üzlete a piactéren, a Vasuti szálloda mellett, a legmodernebb követelményeknek megfelelően van berendezve.

TÖRVÉNYSZÉK.

A kiskupányi gyilkosság.

Óriási érdeklődés mellett kezdődött meg f. hó 14-én a Spitz Mór meggyilkolásával vádolt Dávid Márton és társai büntügyének tárgyalása.

Pontban reggel 9 órakor nyitotta meg a tárgyalást Szép Géza elnök. Szavazóbírák Zaffiry István és Pólányi Aladár, pótbíró dr. Meszlényi Antal. A közvédat Borsos József kir. alügyész képviseli, Mauszkopf Sámuel Barta Ödön, Klaffer Kovács Kálmán Bal-kányi Gyula, Dávid Márton dr. Bal-kányi Aurél, Dávid Adolfot dr. Bal-kányi Jenő, Kreisman Simont dr. Ker-tész Mór és Berger Áront dr. Klein Jenő ügyvédek védik.

Az esküdtszék megalakítása után a vádlottak kihallgatására került a sor.

Mauszkopf Sámuel ártatlannak vallja magát, mert ő Spitz meggyilkolására senkit sem bujtatott fel. Igaz ugyan, hogy Spitz Mórral nem voltak jó viszonyban, mert ez perlekedési mániában szenvedvén őt is folyton alaptalan feljelentésekkel zaklatta, de ő a ki 200.000 korona vagyonnal rendelkezik sokkal függetlenebb ember, sem-hogy neki Spitz eltávolítására szüksége lett volna.

Dávid Márton szintén tagadja mintha a terhére rótt cselekményben bármi része is lett volna. Az tény, hogy ő a Spitz Mór ingatlanait 20.000 koronáért megvásárolta a rajta levő körülbelül ugyanily összegű terhekkal együtt, de ebből ellene vádat kovácsolni nem lehet. Az állítólagos gyilkosság napján ő d. u. 3 óráig a királyházi vásáron volt. Ekkor a vonattal bement Szöllősrre s ott dolgait végezve kb. 6 óra tájban saját kocsiján Adolf és Móríc fiával hazament kiskupányba. Ezt tanuk fogják igazolni kik vele az uton találkoztak.

Dávid Adolf került ezután sorra ki egy ellenük irányuló komplottnak

mondja az egész vádat. Tagadja, hogy az állítólagos gyilkosság napján Spitz Mórral együtt lett volna, mert ő a királyháza vásáron volt, onnan bejött atyjával Szöllősre s több helyen vásárolt.

15-én szombaton

A tárgyalást Kreisman Simon vádlott kihallgatása vezette be, ki után Berger Áron következett. Mindketten tagadják, hogy részük lett volna Spitz meggyilkolásában s azt állítják, hogy a kritikus időben otthon voltak.

Ezzel befejezést nyert a vádlottak kihallgatása s a tanukra került a sor.

Első volt ezek között Grünfeld Jenő, ki már hamis tanuzás miatt 6 havi börtönt ült. Eleinte nem tudott semmire sem emlékezni s kérte vizsgálati vallomását felolvastatni, de mikor ezt Szép Géza elnök megtagadta, a legnagyobb részletességgel kezdett annak az elbeszélésébe, miként akarta őt Dávid Márton és Mauszkopf Spitz megölésére felbujtani előbb a nagyszöllősi vasuti állomáson, majd később neje jelenlétében lakásán Szászfaluban. Vallomása közben folyton ellenmondásokba keveredett, melyekből nyilvánvaló lett, hogy ez a notórius ember csak multját igazolja a mikor esküt tett egy nyilvánvalóan valótlan vallomásra. Hogy ez a vallomás csak egy kigondolt mese, az egész bizonyos lett neje Grünfeld Jenőné kihallgatása után, mivel ugy látszik nem jól tanulták be szerepüket mert igen lényeges dolgokat egészen ellenkezően adták elő.

Feinstein Salamon, Feinstein Salamonné és Goldenberg Dezső voltak még a lényegesebb tanuk ezen a napon, akik igazolták, hogy Grünfeldnek vallomásával csak az volt a célja, miként a vádlottak családjától egy pár száz koronát zsaroljon ki.

Grünfeld leleplezése természetesen izgalmas jelenetek között ment végbe s a végsőkig felizgatott közönség már a tárgyalás berekesztését várta, mikor az elnök beszólította Kohn Emánuel.

Az érdeklődés és az izgalom tetőpontra hágott, mert köztudomásu, hogy a bünper megindulásának szálai a Kohn családhoz vezetnek vissza.

Kohn Emánuel — ki egyébként rendkívül ellenszenves kinézésű ember — szintén ahhoz a cselhez folyamodott, hogy vizsgálati vallomását felolvastatni kérte, nehogy ellenmondjon annak. Természetes, hogy megtagadták, s természetes az is, hogy ezek után már emlékezett mindenre. Elbeszélte, hogy látott egyszer Szöllősön két oláht s ebből rögtön arra a következtetésre jutott, hogy Dávidék meg akarják ölni Spitzet. Az elnök itt megkérdezte, hogy miből merítette ezt a meggyőződését, de a derék férfi adós maradt erre a felelettel s így ez a kép-

telenség továbbra is megfejtetlen maradt. Előadása szerint meg is mondta Spitznek, hogy vigyázzon magára mert megakarják ölni, de nevet nem említett, bárha Spitz ezeket ígért neki, hogy árulja el azok neveit a kik életére törnek. Az elnök azonban elébe tartotta a jeles férfinak, hogy több kifogástalan tanu azt igazolja miként épen ő igyekezett ezzel a mesével állandóan zsarolni Spitzet s épen ő volt az a ki 2000 koronáért hajlandó lett volna elárulni a féltve őrzött titkot de Spitz nem akart felülni a zsarolási kísérletnek.

Ezután rátért Dávid Adolf állítólagos beismerésére. Előadja, hogy május 17-én reggel 4 órakor éppen a korcsmáját nyitotta ki, mikor hirtelen elébe toppant Dávid Adolf, s azt mondta, „Kohn bácsi gratuláljon.“ Mikor azt kérdezte miért, csak annyit felelt: „M. S. H.“ Ebből a három betűből a gondolatolvasói tehetséggel megáldott férfi rögtön tudta, hogy az éjjel meggyilkolták Spitzet. Annyira megilletődött ezen, hogy rögtön elfogta a zokogás, de ez nem akadályozta meg abban, hogy meg ne kérdezze: „nagyon kiabált?“ mire Dávid Adolf igenlőleg felelt. Ekkor vendégek jöttek a korcsmába, s Kohn ur letörölve könnyeit, vigan mérte a pálinkát.

Egy hét múlva ismét eljött hozzá Dávid Adolf, s bejelentette, hogy nagyon fél, mert már keresik a Spitz hulláját, mire a bánatos szívű kis Kohn még mindig nem szidta össze, hanem csak annyit felelt: „tettétek volna el jobban.“ Többet ezenkívül nem beszélt Dáviddal.

Az elnök itt megkérdezte, hogy olyan bizalmas viszonyban voltak a Dávid Adolffal, amely indokoltá tenné, hogy ilyen nagy titkot bizzon rá. A tanu nemmel felelt, s nem tudott arra semmi kielégítő választ adni, hogy miért nem szólott erről a tudomásáról 3 hónapon keresztül, holott a nyomozás lázasan folyt, s miért mondta a csendőrség előtt, hogy ő nem tud semmit, Vallomásának teljes értéktelensége vallomásának valótlanúsága egész nyilvánvaló lett a következő napon.

16-án, vasárnap.

Mikor a védők vették keresztüztübe, mert akkor már ötölt-hatolt, s csak ritkán sikerült egy-egy nem emlékszemmel kivágni magát. Vallomása egyenlő a nullával.

A Kohn családnak egy másik reményteljes sarja következett azután: Kohn Béla. Intelligens ember, tehát közvetlenebben és logikusabban mondja el vallomását, mint apja. Ő is az oláhokon kezdi. Neki is gyanus volt a két oláh, akit ő atyja korcsmája előtt ácsorogni látott. Hogy miért keltett ez benne gyanut, arra ő is adós maradt a

felelettel. Utánuk ment, s látta amint az előttük haladó Dávid Adolf a Spitz lakása felé integető mozdulatot tett. Feltűnő volt azonban, hogy ámbár ugyanakkor ment a két oláh után atyja Kohn Emánuel is, ők nem találkoztak, pedig majdnem ugyanazt a helyet jelölték meg, ahonnan a két oláht meglesték.

Rátér ezután arra a korcsmai jelenetre, amikor állítólag Dávidék Mauszkopf és Klafterrel visszavonultak egy külön szobába, s ott kifőzték a tervet. Erről azonban ő közvetlenül nem tud, mert ezt más két tanu fogja igazolni, 17-én reggel 5 órakor, tehát a Spitz Mór megölése után pár órával atyja neki is elbeszélte Dávid Adolf beismerését, de ő még azzal is megtoldotta, hogy atyja szerint az eset a kőbányán tul a kiskupányi uton történt. Atyjával való szembesítése után is kontroverz, kérdés maradt ez, mert Kohn Emánuel erről mitsem akart tudni.

Elmondta azt is, hogy Dávid Adolfot május 16-án este látta Királyháza felé utazni, de Spitz Mór nem látta. Később aztán az elnök kérdéseire azt mondta, hogy Spitzet is látta, de ezt megint visszavonta.

Kohn Béla kihallgatásával a vasárnapi tárgyalás befejezést nyert.

Hétfő.

A tárgyalás legkiemelkedőbb mozzanata Roth Samu és Berger Herman kihallgatása volt. Ezek egyértelműleg igazolják, hogy 1906. husvét táján látták, amint a Kohn Emánuel vendéglőjében Mauszkopf, Klafter és a két Dávid visszavonultak egy külön szobába, s ők az ablak alatt ülve végig hallgatták, amint Mauszkopf azt kérdezte, hogy miért jár még Spitz Mór ezen a világon. mire Dávid Márton biztosította, hogy nem fog már sokáig járni. Aztán apróra megbeszéltek a gyilkosságot. Vallomásuk valószínűsége és szavahihetőségük ellen azonban annyi komoly kétely merült fel, tekintetbe véve különösen azt, hogy Berger Herman hamis tanuzás miatt el van ítélve, s Róth Samu is több bünügy hőse, hogy a törvényszék helyszíni szemlét rendelt el annak a megállapítása végett, hogy vajjon egyáltalában lehetséges volt-e azt az állítólagos beszélgetést úgy végig hallgatni, hogy a szobában levők észre ne vegyék.

Krámer Adolt igazolta ezután, hogy Kohn Emánuel igyekezett állandóan zsarolni Spitzet azzal, hogy oláhokkal akarja valaki megöletni, s 2000 koronáért hajlandó is lett volna elárulni a titkot, de miután Spitz nem adott neki semmit, az ő titka maradt.

Ugyanezt igazolta Deutsch Jakabné és

kedden

Deutsch Jakab is.

Ifj. Krámer József látta a Spitz hulláját a vízben, s előadja, hogy Spitznek volt váltókövetelése Berger Herman, Berger Jakabné és Fettman Salamon tanuk ellen, mig Vidder Arthur dr. azt bizonyítja, hogy egy alkalommal Mauskopf és Dávid összevesztek azért, mert Dávid megvette a Spitz birtokát.

Az ezután következő tanuk azt igazolták, hogy Dávid Adolf csakugyan volt május 16-án Beregszászban. Dávid Adolf azonban ezt tagadja.

Az esküdszéki tárgyalás tovább folyik.

**** Női és férfi** fehérművek igen izléses kivitelben kaphatók Gottesmann Miksa divatüzletében a piactéren, a Vasuti szálloda mellett.

Pletyka.

Rovatvezető: **Bikfic.**

Valami a szerelemtől.

Az emberi lelket, természetől fogva, az érzelmek egész tömkelege foglalja el, melyek örökös harcban állanak egymással. Ezen érzelmek közül egy sem volt képes olyan nagy hatalomra szertenni, mint a szerelem, mely — rettenetes hatalmával magaalágyurva a többi emberi érzelmeket, — győzelmesen került ki a harcból s mint a világot mozgató legfőbb érzélem, uralkodik a többiek fölött.

Sok embernek okozott már fejtörést, annak meghatározása, hogy mi a szerelem, de megegyező véleményt s megközelítőleg kielégítő meghatározást eddig senki sem volt képes produkálni.

Magam is sokat gondolkoztam e kérdés fölött, de sikertelenül. Definiáló képességem — talán ismereteim hiányos volta miatt — cserben hagyott. Elhatároztam tehát hogy ismereteim bővítése céljából, igénybe fogom venni a mások segítségét is s ezért többekhez, (különösen leányokhoz és asszonyokhoz) kérdést intéztem e tárgyban.

A kérdés amit feltettem ez volt: „*Mi a szerelem? Mit tart a szerelemtől?*”

Kérdésemre a következő feleleteket kaptam:

Aranka: Nem ismerem ezt az érzést, tehát nem is tarthatok róla semmit; de úgy képzelem, hogy a szerelem az a legfőbb jó, melyért él s a melyre vágyik az ember.

Sári: Termetem kicsi, az arcom szep-lős, a hajam rőt, az orrom pisze s a szám nagy. Olyan tulajdonságok ezek, melyek hihetővé teszik azon kijelentésemet, hogy a szerelmet csak egyoldalulag ismerem s így méltán nevezem és tartom azt „epekedés-“nek.

Ilonka I.: Ha előttem állana az, a kire gondolok, annak szeméből ki tudnám olvasni s megmondanám, hogy mi a szerelem.

Ilonka II.: A szerelem egy férfinak és egy nőnek egymásért való vágyódása.

Margit I.: Először szerettem egy magas barnát. Másodszor egy alacsony szökét. A két véglet közt most találtam rá az igazira, egy közép magas gesztenye-barnában, a ki megtanított arra, hogy a szerelem az az érzés, a mely nélkül teljes boldogság nem lehet.

Margit II.: A leányszerelm hasonlít a kinematografhoz, mert annak is, ép úgy mint a mozgóképnek, folyton változik a tárgya.

Gizi: A szerelem az a jó, a mely magába foglalja a legtöbb rosszat.

Jolán I.: A szerelem egy futó érzés a leány szivben, melynek tárgya mindannyiszor változik, valahányszor más-más férfival beszél az ember.

Jolán II.: Csak az tudja igazán, hogy mi a szerelem, a kinek a mamája egyszer már megtiltotta, hogy azt szeresse, a kit igazán szeretett.

Jolán III.: Ha ezelőtt három évvel — mikor még felsőbb leány voltam — intézte volna hozzám ezt a kérdést, akkor megfelelőem volna rá. Azóta annyit tapasztaltam ezen a téren, hogy most már nem tudom biztosan, hogy mi a szerelem.

Szeréna: Ha kinézek az ablakon s az arra menő fiatal embert nyugodtan várom mig elmegy az ablak előtt s nyájasan fogadom a köszönését, — ez nem szerelem. De ha már messziről észreveszem a közeledtét s ha szivem nagyot dobban s ha elbuvok a függöny mögé, onnét lesve, hogy mikor megy az ablak előtt, — akkor ez már szerelem.

Mariska I.: Egy asszonytól hallottam, hogy a szerelem csak az esküvő napjától kezdődik. Sajnos, én még előtte vagyok s így nem tudhatom, hogy mi az.

Mariska II.: Annyiszor változik a véleményem e tárgyban, hogy határozott választ nem adhatok, mert lehet, hogy mire egy véleményt kimondok, már is meg kell cáfolnom.

Etelka: A szerelem egy magas hegy, amelyre nevetve megy fel az ember, de rendszeren sirva jön le róla.

Pista: Ha testet öltene a szerelem és férfi lenne, a legelső alkalommal belekötnék s provokálnám, mert annyi kellemetlenségem volt már s annyi kellemetlen dolgom folyik most is miatta, hogy valósággal undorodom a szerelemtől.

Gyula: A szerelem egy olyan betegség, amelynek csak egy orvossága van: a bor.

Sajnálattal kellett konstatálnom, hogy a kapott feleletekből sem vagyok képes a szerelem valódi fogalmát meghatározni. A nagy nyilvánosságához fordulok, tehát kérve, hogy a ki tudja, hogy mi a szerelem, mondja, írja meg azt nekem.

Hirdetmény.

Id. Lónyay Sándor vármegyei árvaszéki elnök ur Bulcsu határában fekvő ingatlana felparcellázva, mint belsőségek eladás alá jönnek.

Az eladni szándékolt ingatlan Bulcsu és Beregszász között fekszik.

Egy-egy parcella 16—17 méter széles és megfelelő hosszú, kiterjedése körülbelül 944 négyzet méter 236 négyzet öl.

Ára egy-egy parcellának 400 forint (800 korona.)

Fizetési feltételek:
Készpénzben fizetendő 200 forint (400 korona) a hiányzó 200 forint (400 korona) három aláírással váltóval fedezendő és a követelés első helyen hitelbiztosítási okirat alapján a parcellára bekebelezendő és lejáratonként 5%—10%—al törlesztendő.

Előnyei a vételnek:
1. Hogy az eladni szándékolt ingatlanok Beregszász városhoz olyan közel fekszenek, hogy majdnem ennek kiegészítő részét képezik. Vevők tehát majdnem Beregszászban laknak anélkül,

hogy ezen város tetemes pótladója alá esnének.

2. A fizetési feltételek olyan kedvezők, hogy bővebb magyarázatra nem szorul.

Venni szándékozók az eladásról azzal értesítetnek, hogy magukat Paksy Zsigmonddal (a központi takarékpénztári igazgató fiával) tegyék érintkezésbe; a ki a vételek lebonyolításával meg van bízva.

Beregszász, 1907. június 18-án.

Paksy Zsigmond.

148/1907. v. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a beregszászi kir. törvényszék 2766/1907. számú végzése által Auer Károly végrehajtató javára Dercsényi Ferenc, Ujlaki Zoltán és neje ellen 181 K tőkekövetelés és járulékaik erejéig elrendelt végrehajtás alkalmával bíróságilag lefoglalt és 840 K-ra becsült szobabutor, kocsi- és vető gépből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a beregszászi kir. járás-bíróság V. 219/2/ 907. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis Nagybgányban alperesnél leendő eszközzésére 1907. évi június hó 28-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett becsáron alul is el fognak adatni

Felhivatnak mindazok, kik az elárverendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Beregszászban, 1907. június 8.

Schuller, kir. bir. végrehajtó.

Hirdetmény.

Alulírott hitközség a) rituális fürdő építését 74780 K 54 fill. b) iskola építését 20281 K 55 fill. összeg erejéig ezenfelül — c) pépek, kazán, csővezeték, gőzfűtés berendezését a benyújtandó és ajánlattevő által készített költségvetés alapján engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivételének fenti részletezés szerinti biztosítása céljából az 1907. évi július hó 14-ik napjának d. e. 10 órájára zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitűzött nap d. e. 10 órájáig alulírottnál annnyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az engedélyezett költségösszeg (illetve ajánlati költségvetés végösszege) 5% ának megfelelő készpénz, vagy óvadékképes értékpapír — mely alulírottnál meg tudakolható — biztosítékul csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek alulírottnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Kelt Beregszász, 1907. évi július hó 17-én. A beregszászi aut. orth. hitközség megbízásából

Weisz Ignác,

kir. főmérnök, az építbizottság elnöke.

Élőkerítés.

Gleditschia, élősvény.

Bármely talajban gyorsan fejlődik, sűrű, nagy töviseivel embernek és bármely állatnak ellentáll, kitart 70—80 évig, nevelhető oly sűrűn, hogy apró csirke, malac stb. sem mehet át; ez a legolcsóbb örökös áthatlan kerítés. Főelőnye még az is, hogy egész május közepéig a legjobb eredménnyel ültethető, mert a csemeték felásva jeges pincében tartatnak. Ezen darab 12 korona, rendszeresen ültetve 50 méter kerítéshez elég. Nyomatott ültetési és kezelési képes utasítást minden rendeléshez adok. Akinek élőkerítés nem felel meg, szállíthatok **sodronyszövetet**, a legtekéletebb gyártmányt, olcsón 100, 150 és 200 cm. széleset.

Szőlőlugas

minden háznak legszebb díszje, egy gyűjtemény 8 fajtából 20 tő, egy tő 2—300 fűrtöt terem.

Szőlőoltványok

táblás ültetések és hiánnyok pótlására, 60 legkiválóbb bor- és csemege-faj, szigorúan válogatott, tökéletes forradásu és fajtisza, duggyökerű példányok.

Delaware

sima vessző, minden szál megfakad, csak az a legnemesebb faj, melyből én 18 év alatt 40 holdat ültettem, 35 hektót terem holdanként, bora édes, erős, oltani, permetezni nem kell és kezeléséhez semmi tudomány sem kell, ezért ellensége sok tudományos szőlőintéző.

Bővebb leírást és képes árjegyzéket tanulságos tartalommal és mindenhez teljes tájékoztatóval ingyen és bérmentve küld:

NAGY GÁBOR

szőlőnagybirtokos, NAGYKÁGYA.

Levelezés minden nyelven.

Az idősb Lónyay Sándor ur tulajdonát képező s a bucsui 81. sz. tkvben foglalt

birtokát

parcellázza. — Venni szándékozók a feltételekről tudomást szerezhetnek dr. **Paksy Zsigmond** ügyvédjelőlnél (Bereg megyei Közp. Takarékpénztár ügyészi helyiségében).

200 hold legelő

viz mellett legeltetésre ez évre kiadó. Felvilágosítást ad „Hungária-Szálloda“

Beregszász.

T. cz.

A 100.000 korona alaptőkével alapított

Vári Népbank Részvénytársaság

Vári székhellyel megkezdte működését.

A társaság célja saját tőkéjének hasznosítása mellett a közgazdaság és közbiztonság érdekében az elmozdítás s így intézetünk üzletköre a következőkre terjed ki:

Elfogad **betéteket a legmagasabb kamatláb** mellett takarékpénztári könyvecskékre és (betétkamatlábunk 1000 koronán aluli betéteknél 4¹/₂%, azon felül 5%) folyó számlára. A betétkamat-adót az intézet fizeti.

Leszámítol mindenkor a legolcsóbb kamattal mellett váltókat, utalványokat, kötelevényeket és más leszámítolásra alkalmas hitelpapírokat.

A legmagasabb összegig **előlegeket** ad értékpapírokra és sorsjegyekre.

Jelzálog-kölcsönöket nyújt előnyös feltételek mellett telekkönyvezett földbirtokokra és házakra, továbbá **jelzálogos törlesztéses kölcsönöket** közvetít, amelyek 10—65 évig terjedő törlesztési időtartam alatt törleszthetők.

Vesz és elad értékpapírokat, külföldi pénzeket és bankjegyeket, **letét és megőrzés** végett átvész értékeket és bevált szelvényeket.

Végül **biztosításokat** is közvetít a legkedvezőbb feltételek mellett.

Legközelebbi huzásokra a legkedveltebb sorsjegyekből álló csoport vételét ajánljuk:

3 drb. Erzsébet királyné sorsjegy

Huzás: március 1-én, július 1-én és november 1-én.

1 drb. József sorsjegy

Huzás: május 15-én és november 15-én.

1 drb. Bazilika sorsjegy

Huzás: március 1-én és szeptember 1-én.

Legnagyobb főnyeremény **100.000 kor.** Évi összes nyeremény **427.300 kor.**

Ezen állandó értékkel **40 havi 2 kor. 40 fill.** részletfizetésre kapható bíró eredeti öt sorsjegy

ELFER és ADLER bank- és váltóüzletében Budapest, V., Fürdő-utca 7. szám.

Alapított 1888. évben. — Az első részletnek postautalványon való beküldésénél a sorsjegyek számával ellátott részletet azonnali játékkal szolgáltatjuk ki. — Az első két részletnek egyszerre való beküldése esetén a harmadikat ingyen nyugtázzuk.

Évente

hét

huzás!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a volt helyiségben Petőfi-utca 2. szám alatt, a városi mérleggel szemben levő

ruhatisztító intézetemet

ujjonnan felszereltem s kérem a n. é. közönség további pártfogását.

Abonáns havi tisztításokat 5 koronáért vállalok. — Kiváló tisztelettel

GRÜNSTEIN IZIDOR,

ruhatisztító.

3-3

Szabadalmazott műkölapos

jégszekrényeket

valamint szabadalmazott

„Rapid“ lánczos kutakat

állandóan raktáron tart

BLUM LAJOS

vaskereskedő.

2-4

„ANGYAL“ gyöngyvirág-crém.

Hozzávaló szappan ára 1 korona.

Szeplőt, májfoltot

és mindennemű arcfolttalanságot pár nap alatt eltüntet az

„ANGYAL“ GYÖNGYVIRÁG-CRÉME

a bőrnek fehér, üde színt kölcsönöz.

Kapható: **Reichard Jenő**

„Angyal“ gyöngyvirág-crém. szertára, Beregszász (Bocska-utca.)

„ANGYAL“ gyöngyvirág-crém.

Gyöngyvirág hölgypor ára 1 kor.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **Réthy-féle pemetefűcukorkánál**.
Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan **RETHY-félet** kérjünk mivel sok haszontalan utánzata van.
1 doboz 60 fillér.
Csak **RETHY-félet** fogadjunk el!

Köszvény Rheuma
A legmelegebb és legjobb gyógyhatású kénes hőforrások az egész kontinensen szükséglet szerint mérsékelve, (38–48 C° fok) hévízzel 6 tükörben és 15 porcellánkádban.

Stubnya fürdő
t. f. m. 518 mtr. t. f. m.
Gyógyszertár, vasút, posta- és távírállomás helyben, Budapest–Ruttkai fővonalon.

Javulatok:
Ízületi és izomrheumás megbetegülésnél, ischias, köszvény, neuralgia (idegbántalmak) női bajok és bőrbetegségek esetében, Ekczema Prurigo, Psoriasis.

Egész éven át nyitva.
Orvosi vezetés alatt álló ivó és fürdőkúrák, porcellán-, kád- és tükörfürdők, pakolás, izzadási kúrák, villanyozás, massage, uszoda és hidegvíz gyógykezelés. — Pompás fekvés, fenyőerdők közepette, elterülve a Tatra hegység egyik remek fensíkján, és így meghecsülhetetlen mint légygyógyhely is; nagy és szép park. Legolcsóbb árak, legnagyobb kényelem, egészséges lakások és tápláló ételmezés. Saját fürdőzenekar, lawn-tennis. Állandó előkelő úri közönnyel.

Fürdőorvosok: **Dr. Csiky János**, Taufer tanár segédorvosa, fürdőorvos, **Bollemann János dr.** megyei th. főorvos, **dr. Jakobovits Mtr. dr.** Lencső János járásorvos.

Előidény: július 1-ig, utóidény: augusztus 20-tól **60% engedmény.** Képes prospektussal és felvilágosítással díjmentesen szolgál az **az igazgatóság.**

Magaslati gyógyhely **Hidegvíz gyógyintézet**

Óvjuk meg téli ruháinkat és szövedeinket a moly ellen.
Porított dohányból készült moly- és rovarirtó TABAKO,
a m. kir. pénzügyi kormány és a m. kir. dohányjövődék kizárólagos engedelmével és ellenőrzése mellett. — Kapható 1 kiló 1 kor., 1/2 kg. 50 fill., csomagokban használati utasítással a dohánytőzsdében.

! Ajánlom cséplési és gazdasági célokra minden motorokkal szemben a legjobban bevált !
szívógáz-, benzin- és nyersolaj-motoraimat.

Ipari és malomhajtásra a legolcsóbb üzem. — Kedvező fizetési feltételek.
KRAMMER EDE
Budapest, Szondy-utca 11.
Árjegyzékkel, valamint költségvetéssel ingyen szolgálok.

MINDEN OKOS ÉS TAKARÉKOS HÁZIASSZONY AZ ÁRTALMATLAN **STELLA** sütőporral
süti tésztaját. Különösen bevált cikk, minden elképzeltetű tésztahoz alkalmas. Ára 10 fillér és 20 fillér. Kapható fűszerkereskedésekben és drogériákban. Gyárosa: „STELLA” vegyészeti gyár (Ledermann D.) Budapest, VII. ker., Nefzejts-utca 39. szám.

Tisztíts csak **Globusz** fémfiszító kivonattal
A legjobb tisztítószer a világon.
Az 1904. St. Luisi világtalálón „GRAND PRIX”
Többan tisztít, mint más más fém-tisztítószer.

PÉNZT tisztviselőknél kezes nélkül is 6 1/2%, 1000 koronától havonta 7 korona 20 fillér fizetendő. — Földbirtokra 4–4 1/2%-os II. helyre circa 60/0-ra, az érték 75%-áig. — Személyhitelt 500–5000 koronáig 5 évi lefizetésre diszkrétan és gyorsan kieszaközöl minden előzetes költség nélkül
— **WINKLER MOR, Beregszász.** —

Elsőrendű portland és román cementet elárusítunk nagyban és kicsinyben a legjutányosabb gyári árakon.
Cementáru Gyárak Részvénytársaság elárusító helye.

ROYAL KÁVÉHÁZ, ÉTTEREM, SZÁLLODA
BEREGSZÁSZ.
Az előkelő közönség találkozó helye. — Mérsékelt árak
NYOMATOTT A „SZABADSÁG” KÖNYVNYOMDA GYORSSAJTÓJÁN BEREGSZÁSZ 1907.